

S a d ž a j

ZAKON O STRUČNOM OBRAZOVANJU	117
I OSNOVNE ODREDBE	117
Ciljevi (član 2)	117
Izvodjači (član 3).....	117
Ugovor o nastavi, odnosno obrazovanju (član 4)	117
Vrste stručnih škola (član 5)	118
Nivoi (stepeni) obrazovanja (član 6).....	118
Radno osposobljavanje (član 7)	118
Obrazovanje odraslih lica (član 8)	118
Posebne potrebe (član 9)	119
Pojmovnik (član 10).....	119
Nadzor (član 11)	120
II UPIS	120
Konkurs (član 12)	120
Upis (član 13).....	120
Paralelno obrazovanje (član 14).....	120
Opšti uslovi (član 15).....	121
Upis stranih državljana (član 16).....	121
Niže stručno obrazovanje (član 17).....	121
Srednje stručno obrazovanje (član 18).....	121
Više stručno obrazovanje (član 19).....	122
Kriterijumi (član 20).....	122
Poseban uslov za upis (član 21).....	122
Promjena programa (član 22).....	122
Prestanak statusa redovnog učenika (član 23)	123
Napuštanje škole (član 24).....	123
Vaspitne mjere (član 25).....	123
Isključenje iz škole (član 26).....	123
Shodna primjena zakona (član 27).....	124
Konačnost odluke (član 28).....	124
Pohvaljivanje i nagradjivanje (član 29).....	124
Vrhunski sportisti (član 30).....	124
III OBRAZOVNO-VASPITNI RAD	124
Standardi zanimanja (član 31).....	124
Sadržaj standarda zanimanja (član 32).....	125
Sadržaj nastavnog plana (član 33).....	125
Godišnji plan rada (član 34).....	125
Oblici obrazovno-vaspitnog rada (član 35).....	125

IV ORGANIZACIJA NASTAVE	126
Teorijska nastava (član 36)	126
Profesionalna praksa (član 37).....	126
Odjeljenje (član 38).....	126
Fond časova (član 39).....	126
Sedmična norma (član 40)	127
Opterećenost učenika (član 41).....	127
Trajanje nastave (član 42).....	127
Praktično obrazovanje (član 43).....	127
Način izvođenja praktičnog obrazovanja (član 44).....	127
V OBRAZOVANJE KOD POSLODAVCA	128
Ugovor o obrazovanju (član 45)	128
Dužnosti poslodavca (član 46)	128
Dužnosti učenika (član 47)	128
Provjera praktičnog obrazovanja kod poslodavca (član 48).....	129
Naknada (član 49)	129
Raskid ugovora (član 50).....	129
Obavezni raskid ugovora (član 51).....	129
Obaveza udruženja (član 52)	130
Prenošenje prava (član 53)	130
Prava iz radnog odnosa (član 54).....	130
Zaštita učenika na radu (član 55)	130
Period osiguranja (član 56).....	130
Shodna primjena propisa (član 57).....	131
Nadzor (član 58)	131
VI OCJENJIVANJE	131
Ocjenjivanje (član 59)	131
Vrste ocjena (član 60).....	131
Javnost ocjenjivanja (član 61)	131
Način ocjenjivanja (član 62).....	132
Ponovna provjera znanja (član 63).....	132
Pismena provjera znanja (član 64).....	132
Zaključna ocjena (član 65).....	132
Uspjeh učenika (član 66).....	132
Utvrđivanje uspjeha (član 67)	133
Prigovor (član 68)	133
Ponavljanje razreda (član 69).....	133
Vladanje učenika (član 70)	133
Vanredno napredovanje (član 71).....	134
VII ISPITI	134
Vrste ispita (član 72).....	134
Popravni ispit (član 73).....	134
Dopunski ispit (član 74)	135
Diferencijalni ispit (član 75).....	135
Uslovi (član 76).....	135

Utvrđivanje ispita (član 77)	135
Razredni ispit (član 78).....	135
Nadležnost (član 79).....	136
Praktični ispit (član 80)	136
Završni ispit (član 81)	136
Stručni ispit (član 82).....	136
Diplomski ispit (član 83).....	136
Program ispita (član 84)	136
Majstorski ispit (član 85).....	137
Priprema za polaganje (član 86).....	137
Standardi (član 87)	137
Polaganje majstorskog ispita (član 88).....	137
Propisivanje programa majstorskog ispita (član 89).....	137
VIII VANREDNI UČENICI	138
Područje rada (član 90)	138
Polaganje ispita (član 91)	138
Priznavanje ocjena (član 92)	138
Propisi (član 93).....	138
Poništenje ispita (član 94)	138
Objavljivanje (član 95)	139
IX SLOBODNE AKTIVNOSTI	139
Slobodne aktivnosti (član 96)	139
Način ostvarivanja (član 97).....	139
Učenička zadruga (član 98).....	139
Način organizovanja (član 99).....	139
X NASTAVNICI SARADNICI	138
Izvodjači (član 100).....	140
Izvodjači praktičnog obrazovanja (član 101)	140
Nastavnici (član 102).....	140
Saradnici (član 103).....	140
Nastavnik praktičnog obrazovanja (član 104)	140
Instruktor praktičnog obrazovanja (član 105)	141
Profil stručne spreme (član 106).....	141
Norma časova nastavnika i saradnika (član 107).....	141
XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	142
Primjena obrazovnih programa (član 108)	142
Ispunjavanje uslova za upis (član 109)	142
Priznavanje stečenog obrazovanja (član 110)	142
Priznavanje stručne spreme (član 111).....	142
Pravo na zapoceto obrazovanje (član 112).....	142
Mogućnost izbora (član 113)	143
Obrazovanje do donošenja novih obrazovnih programa (član 114).....	143
Standardi zanimanja (član 115).....	143
Upis u obrazovne programe (član 116).....	143

Period osiguranja (član 117).....	144
Zatečeni nastavnici (član 118).....	144
Rok za donošenje propisa (član 119).....	144
Uskladjivanje akata (član 120).....	144
Prestanak važenja (član 121).....	144
Stupanje na snagu zakona (član 122).....	145

ZAKON O STRUČNOM OBRAZOVANJU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Stručno obrazovanje se stiče na nivou nižeg, srednjeg i višeg stručnog obrazovanja, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Ciljevi

Član 2

Cilj stručnog obrazovanja je:

- 1) osavremenjavanje i prilagodjavanje procesa stručnog obrazovanja zahtjevima savremenog, demokratski i ekonomski razvijenog društva i tržišne privrede;
- 2) obezbjedjivanje sticanja kvalifikacija učenicima i odraslima, koje im omogućavaju ravnopravno učešće na tržištu rada;
- 3) usvajanje znanja i vještina neophodnih za sticanje stručnosti;
- 4) obezbjedjivanje znanja i sposobnosti neophodnih za život i rad, lična interesovanja, profesionalni razvoj ličnosti i za dalje obrazovanje;
- 5) obezbjedjivanje uslova za proširivanje znanja u okviru zanimanja;
- 6) kompatibilnost sistema stručnog obrazovanja u Republici Crnoj Gori (u daljem tekstu: Republika) sa obrazovanjem u razvijenim demokratskim zemljama.

Izvodjači

Član 3

Stručno obrazovanje obavljaju: škole (školski oblik) ili druga pravna ili fizička lica (u daljem tekstu: poslodavac) zajedno sa školom (dualni oblik).

Uslove koje poslodavac mora da ispunjava za obavljanje stručnog obrazovanja u pogledu prostora i opreme utvrđuje Udruženje poslodavaca Republike (u daljem tekstu: Udruženje) i ministarstvo nadležno za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove rada, odnosno Zavod za zapošljavanje Crne Gore, mogu organizovati niže stručno obrazovanje, odnosno radno osposobljavanje, u skladu sa zakonom.

Ugovor o nastavi, odnosno obrazovanju

Član 4

Škola može izvoditi stručno obrazovanje u cjelini ili teorijski dio u školi, a dio praktičnog obrazovanja kod poslodavca.

Ako stručno obrazovanje izvodi škola, a dio praktičnog obrazovanja se izvodi kod poslodavca, međusobna prava i obaveze između škole i poslodavca, kao i prava i obaveze učenika, uređuju se ugovorom o nastavi.

Ugovor iz stava 1 ovog člana zaključuju direktor škole i poslodavac.

U dualnom obliku, međusobna prava i obaveze učenika (u privredi) i poslodavca uređuju se ugovorom o obrazovanju, koji zaključuju poslodavac i učenik, u skladu sa zakonom.

Vrste stručnih škola

Član 5

Stručne škole su:

- 1) dvogodišnja stručna škola;
- 2) trogodišnja stručna škola;
- 3) četvorogodišnja stručna škola;
- 4) viša stručna škola.

Nivoi (stepeni) obrazovanja

Član 6

U dvogodišnjoj stručnoj školi se stiče niže stručno obrazovanje u trajanju od dvije godine.

U trogodišnjoj, odnosno četvorogodišnjoj stručnoj školi se stiče srednje stručno obrazovanje u trajanju od tri, odnosno četiri godine.

U višoj stručnoj školi se stiče više stručno obrazovanje u trajanju od dvije godine.

Radno osposobljavanje

Član 7

Radi primjene novih metoda u organizaciji i tehnologiji rada poslodavac može organizovati različite oblike radnog osposobljavanja u trajanju do jedne godine, na osnovu standarda koje određuje udruženje, a utvrđuje nadležni savjet, u skladu sa posebnim propisom.

Obrazovanje odraslih lica

Član 8

Stručno obrazovanje odraslih lica ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Posebne potrebe

Član 9

Stručno obrazovanje lica sa posebnim potrebama ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Pojmovnik

Član 10

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju značenje:

- 1) "stručno obrazovanje" je osposobljavanje učenika za obavljanje stručnih poslova različitih nivoa složenosti i za dalje obrazovanje;
- 2) "izvodjaci obrazovno-vaspitnog rada" su škole i druga pravna i fizička lica;
- 3) "poslodavac" je pravno ili fizičko lice kod koga se stiče stručno obrazovanje;
- 4) "školski oblik obrazovanja" podrazumijeva pretežno izvodjenje nastave u objektima škole ili u neposrednoj organizaciji škole;
- 5) "dualni oblik obrazovanja" podrazumijeva zajedničko izvodjenje obrazovanja od strane škole i udruženja, odnosno poslodavaca;
- 6) "udruženje" je asocijacija poslodavaca organizovana na nivou Republike;
- 7) "obrazovni program" je program na osnovu kojeg se ostvaruje stručno obrazovanje;
- 8) "praktično obrazovanje" je oblik nastave u kojoj učenik stiče praktična znanja i primjenjuje teorijska znanja u praksi;
- 9) "nastavna godina" je period u kojem se ostvaruje redovna nastava;
- 10) "školska godina" je period u kojem se ostvaruju redovna nastava i ostali oblici obrazovno-vaspitnog rada;
- 11) "klasifikacioni period" je dio polugodišta (nastavne godine) u kojem se realizuje nastavni plan i program i ocjenjuje učenik;
- 12) "ugovor o nastavi" je ugovor koji zaključuju škola i poslodavac (školski oblik);
- 13) "ugovor o obrazovanju" je ugovor koji zaključuju poslodavac i učenik (dualni oblik);
- 14) "učenici sa posebnim potrebama" su nadareni učenici i učenici sa smetnjama u razvoju;
- 15) "javno važeće obrazovanje" je obrazovanje koje se stiče na osnovu obrazovnog programa usvojenog od strane nadležnog savjeta, za koje se izdaje javna isprava;
- 16) "standardi stručnog obrazovanja" su normativi koji se donose na nacionalnom nivou i definišu neophodan nivo znanja, sposobnosti i vještina za konkretno zanimanje i omogućavaju konkurenciju na tržištu rada;
- 17) "standardi zanimanja" su normativi kojim se određuju vrste zanimanja, nivo zahtjevnosti rada i tipični poslovi u okviru pojedinih zanimanja;

- 18) "majstorski ispit" je oblik postsekundarnog obrazovanja koji se polaže nakon trogodišnjeg, odnosno četvorogodišnjeg obrazovanja i određenog radnog iskustva;
- 19) "eksterni ispit" je ispit koji se polaže pred komisijom koju obrazuje nadležni državni organ.

Nadzor

Član 11

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

II UPIS

Konkurs

Član 12

Upis u stručnu školu (u daljem tekstu: škola) vrši se na osnovu javnog konkursa, u junskom i avgustovskom roku.

Konkurs iz stava 1 ovog člana, na predlog škole, raspisuje Ministarstvo, u saradnji sa udruženjem i poslodavcem, četiri mjeseca prije početka školske godine (do kraja maja).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, konkurs za upis za obrazovanje odraslih lica škola, odnosno poslodavac može objaviti i u drugim rokovima, do kraja oktobra, uz saglasnost Ministarstva.

Upis

Član 13

Status učenika stiče se upisom u školu.

Učenici se upisuju u školu kao redovni ili vanredni učenici.

Redovni učenik stiče obrazovanje redovnim pohađanjem nastave.

Vanredni učenik stiče obrazovanje polaganjem ispita.

Paralelno obrazovanje

Član 14

Učenik ima pravo da paralelno stiče obrazovanje, odnosno da prati više obrazovnih programa.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, škole sporazumno utvrđuju način ispunjavanja obaveza učenika.

Opšti uslovi

Član 15

U školu za sticanje nižeg i srednjeg stručnog obrazovanja može se upisati lice koje je završilo osnovnu školu i nije starije od 17 godina života, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u školu mogu da se upišu i lica do 18 godina života, uz odobrenje nastavnickog vijeća škole.

Za određene obrazovne programe, kao poseban uslov za upis, može se propisati posebna nadarenost i psihofizičke sposobnosti.

Ako obrazovanje izvodi poslodavac zajedno sa školom, uslov za upis u školu je i zaključen ugovor o obrazovanju.

Upis stranih državljana

Član 16

Strani državljanin ili lice bez državljanstva može se upisati u školu po odobrenju Ministarstva, u skladu sa međunarodnim konvencijama i ovim zakonom.

Lice koje je završilo osnovnu školu u inostranstvu može se upisati u školu, ako mu se nostrifikuje svjedočanstvo, u skladu sa zakonom.

Strani državljanin ili lice bez državljanstva, prilikom upisa u školu, obavezno podnosi uvjerenje o zdravstvenom stanju.

Kao poseban uslov za upis lica iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo može odrediti i provjeru znanja iz jezika na kome se izvodi nastava.

Niže stručno obrazovanje

Član 17

U dvogodišnju stručnu školu može se upisati lice koje je završilo:

- osnovnu školu;
- osnovnu školu po prilagodjenom programu;
- najmanje sedmi razred osnovne škole, a redovno je pohađalo nastavu do 15 godine života.

Srednje stručno obrazovanje

Član 18

U trogodišnju stručnu školu može se upisati lice koje je završilo osnovnu školu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u trogodišnju stručnu školu u odgovarajući razred može se upisati lice koje je završilo dvogodišnju stručnu školu i položilo dopunske i diferencijalne ispite.

U četvorogodišnju stručnu školu može se upisati lice koje je završilo osnovnu školu.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, u prvi, odnosno četvrti razred četvorogodišnje stručne škole može se upisati lice koje je završilo dvogodišnju stručnu školu, odnosno trogodišnju stručnu školu i položilo dopunske i diferencijalne ispite.

Više stručno obrazovanje

Član 19

U višu stručnu školu može se upisati lice koje je završilo:

- četvorogodišnju stručnu školu i položilo stručni ispit;
- stručnu gimnaziju i položilo maturalni ispit;
- trogodišnju stručnu školu, položilo majstorski ispit i diferencijalne ispite.

Kriterijumi

Član 20

Ako se na konkurs za upis u školu prijavi manji broj kandidata od broja koji je utvrđen konkursom, upisuju se svi kandidati koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

Ako se na konkurs za upis u stručnu školu u trogodišnjem ili četvorogodišnjem trajanju prijavi veći broj kandidata od broja utvrđenog konkursom, redosljed za upis se utvrđuje na osnovu opšteg uspjeha učenika u poslednja tri razreda osnovne škole, uspjeha sa eksterne provjere znanja u osnovnoj školi i posebne nadarenosti, odnosno umješnosti koje su značajne za sticanje obrazovanja.

Vrednovanje kriterijuma za upis učenika iz stava 2 ovog člana i za upis u višu stručnu školu bliže se uređuje propisom Ministarstva.

Poseban uslov za upis

Član 21

U trogodišnju stručnu školu u dualnom obliku poseban uslov za upis je zaključen ugovor o obrazovanju.

Promjena programa

Član 22

Učenik može tokom školovanja promijeniti upisani obrazovni program samo nakon završenog prvog razreda.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, učenik trogodišnje stručne škole može promijeniti upisani obrazovni program nakon I ili II razreda, u okviru iste struke.

Prestanak statusa redovnog učenika

Član 23

Status redovnog učenika prestaje:

- 1) završavanjem obrazovanja;
- 2) ispisivanjem iz škole;
- 3) samovoljnim napuštanjem škole;
- 4) isključenjem iz škole;
- 5) ako dva puta ponovi isti razred u istom obrazovnom programu;
- 6) ako zasnuje radni odnos ili stekne status preduzetnika;
- 7) ako u toku jednog polugodišta ima više od 30 neopravdanih časova.

Rješenje o prestanku statusa redovnog učenika iz stava 1 tač. 3, 5, 6 i 7 ovog člana donosi direktor škole.

Napuštanje škole

Član 24

Učenik je samovoljno napustio školu ako šest dana uzastopno neopravdano ne pohađa nastavu.

Vaspitne mjere

Član 25

Prema učenicima koji ne ispunjavaju obaveze utvrdjene zakonom i opštim aktom škole mogu se izreći vaspitne mjere i to: opomena, ukor i isključenje iz škole.

Isključenje učenika iz škole se može izreći na jednu školsku godinu, s pravom polaganja razrednog ispita u istoj školskoj godini.

Način i postupak izricanja vaspitnih mjera uređuje se propisom Ministarstva.

Isključenje iz škole

Član 26

Odluku o isključenju učenika iz škole donosi nastavničko vijeće.

Na osnovu odluke iz stava 1 ovog člana, direktor škole, u roku od tri dana, donosi rješenje i uručuje ga učeniku, odnosno roditelju.

Protiv rješenja o isključenju i prestanku statusa redovnog učenika iz člana 23, tač. 3, 5, 6 i 7 ovog zakona, učenik, odnosno roditelj ima pravo žalbe Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja. Žalba odlaže izvršenje rješenja do drugostepene odluke.

Rješenje Ministarstva iz stava 3 ovog člana, je konačno u upravnom postupku.

Shodna primjena zakona

Član 27

U postupku utvrđivanja statusa redovnog učenika primjenjuje se Zakon o opštem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Konačnost odluke

Član 28

Protiv konačne odluke o ocjeni i konačnog rješenja iz člana 26 stav 4 ovog zakona ne može se voditi upravni spor.

Pohvaljivanje i nagradjivanje

Član 29

Učenici koji se ističu u učenju i vladanju pohvaljuju se i nagradjuju. Kriterijumi i postupak za dodjeljivanje pohvala i nagrada uređuju se opštim aktom škole.

Vrhunski sportisti

Član 30

Učeniku koji se bavi vrhunskim sportom, odnosno koji se priprema za međunarodno takmičenje u znanju može se prilagoditi ispunjavanje nastavnih obaveza, na način propisan opštim aktom škole.

III OBRAZOVNO-VASPITNI RAD

Standardi zanimanja

Član 31

Obrazovni programi stručnog obrazovanja na osnovu kojih se stiče javno važeće obrazovanje formiraju se u skladu sa standardima zanimanja.

Standarde zanimanja iz stava 1 ovog člana donosi ministarstvo nadležno za poslove rada, na predlog udruženja, a za zanimanja za koja nije organizovano udruženje, na predlog nadležnih ministarstava, koje određuje Vlada Republike (u daljem tekstu: Vlada).

Sadržaj standarda zanimanja

Član 32

Standardima zanimanja se određuju zanimanja, nivo zahtjevnosti rada i tipični poslovi u okviru pojedinih zanimanja.

Sadržaj nastavnog plana

Član 33

Nastavni plan obrazovnog programa stručnog obrazovanja sadrži obavezni i izborni dio.

Obavezni dio sadrži osnovne predmete koji su obavezni za sve učenike određene struke.

Izborni dio obuhvata predmete programski vezane za zanimanje koje učenik obavezno bira prema svojim sklonostima.

Godišnji plan rada

Član 34

Obrazovno-vaspitni rad se obavlja na osnovu godišnjeg plana rada.

Godišnjim planom rada se utvrđuju: organizacija obrazovno-vaspitnog rada; interno obezbjeđivanje kvaliteta; oblici, sadržaj i raspored izvršenja zadataka; plan upisa; rokovi polaganja ispita; stručno usavršavanje nastavnika; saradnja sa socijalnim partnerima (poslodavcima, udruženjima) i drugo.

Oblici obrazovno-vaspitnog rada

Član 35

Obrazovno-vaspitni rad obuhvata:

- 1) teorijsku nastavu i vježbe opšteobrazovnih i stručnih predmeta;
- 2) praktično obrazovanje (praktičnu nastavu);
- 3) izbornu i dodatnu nastavu;
- 4) praćenje postignuća učenika i ocjenjivanje;
- 5) ispite;
- 6) profesionalnu praksu;
- 7) slobodne aktivnosti;
- 8) druge oblike.

IV ORGANIZACIJA NASTAVE

Teorijska nastava

Član 36

Teorijska nastava opšteobrazovnih i stručnih predmeta se izvodi u odjeljenjima koja čine učenici istog razreda, istog zanimanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u trogodišnjim stručnim školama u istom odjeljenju može se izvoditi teorijska nastava za učenike više srodnih zanimanja.

Profesionalna praksa

Član 37

Profesionalna praksa izvodi se nakon završetka nastavne godine za učenike koji su praktično obrazovanje ostvarili u objektima škole.

Način organizovanja i trajanje profesionalne prakse utvrđuje se obrazovnim programom.

Odjeljenje

Član 38

Odjeljenje, po pravilu, ima 30 učenika.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, odjeljenje može imati 32 učenika, po odobrenju Ministarstva.

Broj učenika u odjeljenju, odnosno grupi za pojedine struke, odnosno zanimanja, utvrđuje se obrazovnim programom.

Fond časova

Član 39

U toku sedmice učenici škole mogu imati do 32 časa nastave, u skladu sa obrazovnim programom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u školama u kojima se nastava izvodi na jeziku nacionalnih, odnosno etničkih grupa, učenici mogu imati do 34 časa nastave.

U školi u kojoj se nastava izvodi po obrazovnom programu koji je donesen na osnovu međunarodnih konvencija učenici mogu imati u toku sedmice više od 32 časa nastave.

Sedmična norma

Član 40

U toku sedmice učenici u dualnom obliku mogu imati do 38 časova nastave, u skladu sa obrazovnim programom.

Opterećenost učenika

Član 41

U toku jednog dana učenici mogu imati najviše sedam časova nastave, a učenici u dualnom obliku osam časova nastave.

Učeniku koji se više od devet mjeseci obrazuje kod poslodavca (dualni oblik), mora se obezbijediti najmanje osam sedmica godišnjeg odmora.

Trajanje nastave

Član 42

Nastavni čas teorijske nastave, vježbi i praktičnog obrazovanja u školi traje 45 minuta, a praktičnog obrazovanja kod poslodavca 60 minuta.

Praktično obrazovanje

Član 43

Praktično obrazovanje se obavlja radi primjene teorijskih znanja u praksi i sticanja novih vještina.

Praktično obrazovanje se izvodi u objektima škole (radionice, ekonomije, kabineti, laboratorije, djačke zadruge) i u objektima van škole (ustanove, preduzeća i preduzetnici).

Način izvodjenja praktičnog obrazovanja

Član 44

Praktično obrazovanje se izvodi za odjeljenje ili za grupu učenika istog odjeljenja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, praktično obrazovanje se može izvoditi za grupu učenika istog razreda.

Broj učenika iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje se obrazovnim programom.

V OBRAZOVANJE KOD POSLODAVCA

Ugovor o obrazovanju

Član 45

Ugovor o obrazovanju između poslodavca i učenika, sadrži:

- 1) ime i prezime učenika, godinu rođenja, prebivalište i ime roditelja, odnosno staratelja (u daljem tekstu: roditelj);
- 2) prethodno obrazovanje učenika;
- 3) naziv, sjedište i djelatnost poslodavca;
- 4) naziv zanimanja za koje se učenik obrazuje;
- 5) početak i vrijeme trajanja obrazovanja učenika;
- 6) obim praktične osposobljenosti i znanja koje poslodavac mora obezbijediti učeniku;
- 7) raspored praktičnog obrazovanja;
- 8) lične podatke i podatke o odgovarajućem stručnom obrazovanju zaposlenog kod poslodavca, koji je odgovoran za obrazovanje učenika;
- 9) prava i dužnosti učenika;
- 10) dužnosti poslodavca;
- 11) mjesečnu naknadu koju učenik prima za vrijeme praktičnog obrazovanja, u skladu sa zakonom;
- 12) obavezu poslodavca da neće opterećivati učenika poslovima koji nijesu povezani sa njegovim obrazovanjem;
- 13) obaveze učenika i poslodavca u slučaju raskida ugovora o obrazovanju;
- 14) druga pitanja od značaja za obavljanje praktičnog obrazovanja.

Dužnosti poslodavca

Član 46

Poslodavac je dužan, naročito, da:

- 1) brine da učenik redovno pohađa praktično obrazovanje i ispunjava radne obaveze;
- 2) učeniku redovno isplaćuje mjesečnu naknadu;
- 3) učeniku obezbijedi zaštitu na radu;
- 4) brine o zdravlju učenika u toku rada;
- 5) učeniku, pored godišnjeg odmora utvrdjenog ovim zakonom, omogući još najmanje pet radnih dana za pripremu polaganja završnog ispita;
- 6) ispunjava druge obaveze utvrdjene ugovorom o obrazovanju.

Dužnosti učenika

Član 47

Učenik je dužan, naročito, da:

- 1) redovno pohađa praktično obrazovanje i ispunjava radne obaveze;

- 2) prilikom sticanja obrazovanja ponaša se u skladu sa uputstvima poslodavca i škole;
- 3) čuva poslovnu tajnu poslodavca;
- 4) ponaša se u skladu sa propisima o zaštiti na radu;
- 5) ispunjava i druge obaveze utvrđene ugovorom o obrazovanju.

Provjera praktičnog obrazovanja kod poslodavca

Član 48

Nivo postignuća praktičnog obrazovanja učenika koji se obrazuje kod poslodavca provjerava udruženje, na kraju svake nastavne godine.

Način i postupak provjere postignuća praktičnog obrazovanja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Naknada

Član 49

Učenik ima pravo na naknadu za vrijeme trajanja ugovora o obrazovanju kod poslodavca.

Visina naknade iz stava 1 ovog člana iznosi: za prvu i drugu godinu obrazovanja najmanje 15%, a za treću i četvrtu godinu najmanje 20% od prosječne bruto zarade zaposlenih u privredi Republike.

Raskid ugovora

Član 50

Učenik i poslodavac mogu raskinuti ugovor o obrazovanju, ako je to utvrđeno ugovorom.

Obavezni raskid ugovora

Član 51

Ugovor o obrazovanju se raskida, ako:

- 1) je zaključen na osnovu netačnih podataka i dokumenata;
- 2) je učenik isključen iz škole u skladu sa zakonom;
- 3) se ne obezbijedi zaštita na radu;
- 4) učenik trajno oboli od bolesti koja, po mišljenju ljekara, može da ugrozi život i zdravlje zaposlenih i učenika;
- 5) u drugim slučajevima utvrđenim ugovorom.

Obaveza udruženja

Član 52

Ako se ugovor o obrazovanju raskine zbog neispunjavanja obaveza poslodavca, udruženje preuzima obavezu zaključivanja novog ugovora sa drugim poslodavcem.

Ako udruženje ne omogući učeniku praktično obrazovanje kod drugog poslodavca, učenik ima pravo da nastavi obrazovanje u školi.

Prenošenje prava

Član 53

Ukoliko dodje do promjene poslodavca, odnosno vlasnika poslodavaca, prava i obaveze iz ugovora o obrazovanju se prenose na novog poslodavca, ukoliko je učenik sa tim saglasan.

Novi poslodavac i učenik mogu raskinuti ugovor o obrazovanju, na način i u rokovima koji su određeni ugovorom o obrazovanju.

Prava iz radnog odnosa

Član 54

Za vrijeme trajanja praktičnog obrazovanja kod poslodavca učenik ostvaruje prava iz radnog odnosa, u skladu sa propisima o radu.

Zaštita učenika na radu

Član 55

Škola i poslodavac su dužni da obuču učenika osnovnim mjerama i sredstvima zaštite na radu pri izvodjenju praktičnog obrazovanja.

Zaštitu na radu iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju škola i poslodavac.

Period osiguranja

Član 56

Za vrijeme trajanja ugovora o obrazovanju kod poslodavca, učenik ima pravo na penzijsko i zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonom.

Doprinosi za penzijsko i zdravstveno osiguranje iz stava 1 ovog člana plaćaju Republika i poslodavac, i to:

- Republika u cjelini za prvu godinu školovanja i 50% za naredne godine;
- poslodavac razliku do punog iznosa doprinosa.

Shodna primjena propisa

Član 57

Odredbe ovog zakona, kojima se uređuju prava i obaveze učenika u školi, primjenjuju se i na učenika koji se obrazuje kod poslodavca.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuju prava i obaveze učenika koji se obrazuje kod poslodavca primjenjuju se i na učenika kada obavlja praktično obrazovanje van škole (u ustanovi, preduzeću i kod poslodavca).

Nadzor

Član 58

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona koje se odnose na status učenika kod poslodavca vrši inspekcija nadležna za rad.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona koje se odnose na obrazovanje učenika kod poslodavca vrši inspekcija nadležna za obrazovanje.

VI OCJENJIVANJE

Ocjenjivanje

Član 59

Provjeravanjem i ocjenjivanjem znanja utvrđuje se uspješnost učenika pri postizanju utvrdjenih standarda znanja, odnosno ispunjavanje obaveza koje su određene obrazovnim programom.

Vrste ocjena

Član 60

Uspjeh iz nastavnog predmeta se izražava ocjenama: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Ocjene: odličan, vrlo dobar, dobar i dovoljan su pozitivne.

Javnost ocjenjivanja

Član 61

Ocjenjivanje učenika se vrši javno, pred učenicima.

Učenik mora biti ocijenjen iz svih predmeta u svakom klasifikacionom periodu.

Način ocjenjivanja

Član 62

Ocjenjivanje, odnosno provjera znanja učenika vrši se pismeno, odnosno usmeno iz svih nastavnih predmeta, odnosno djelova nastavnog programa i na ispitu, u skladu sa obrazovnim programom.

Provjeravaju se i ocjenjuju: usmeni odgovori ili pismeni radovi, vježbe, seminarski ili grafički radovi, testovi, zadaci, grafički, praktični i drugi radovi i njihova odbrana, usluge, nastupi i sl.

Ponovna provjera znanja

Član 63

Ako više od polovine učenika odjeljenja dobije nedovoljnu ocjenu na pismenoj provjeri znanja (pismeni zadatak, test, grafički rad, kontrolna vježba i slično), pismena provjera znanja se ponavlja za učenika koji je dobio nedovoljnu ocjenu, kao i za učenika koji nije zadovoljan ocjenom.

Pismena provjera znanja iz stava 1 ovog člana ponavlja se jedanput.

Ako na ponovnoj pismenoj provjeri znanja učenik dobije manju ocjenu od ocjene koju je dobio na prethodnoj provjeri, upisuje mu se veća ocjena.

Pismena provjera znanja

Član 64

U toku jednog dana učenik može imati najviše jednu pismenu provjeru znanja, a u toku sedmice najviše dvije.

Zaključna ocjena

Član 65

Zaključna ocjena izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionom periodu, od kojih najmanje jedna mora biti usmena provjera znanja.

Uspjeh učenika

Član 66

Učenik je završio razred, ako je iz svakog nastavnog predmeta dobio pozitivnu ocjenu.

Opšti uspjeh učenika se utvrđuje na osnovu prosjeka pozitivnih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je završio razred sa:

- 1) odličnim uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50;
- 2) vrlodobrim uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50;

- 3) dobrim uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50;
- 4) dovoljnim uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2.

Utvrđivanje uspjeha

Član 67

Ocjene iz nastavnih predmeta, vladanja i opšteg uspjeha se utvrđuju na kraju klasifikacionog perioda, polugodišta i nastavne, odnosno školske godine.

Ocjenu iz nastavnog predmeta predlaže predmetni nastavnik.

Zaključnu ocjenu utvrđuje odjeljenjsko vijeće.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ocjenu iz nastavnog predmeta koji izvode dva ili više nastavnika predlažu ti nastavnici. Ako se nastavnici ne mogu usaglasiti, ocjenu utvrđuje odjeljenjsko vijeće.

Prigovor

Član 68

Učenik ili njegov roditelj imaju pravo prigovora na zaključnu ocjenu nastavničkom vijeću škole u roku od tri dana od dana prijema svjedočanstva, odnosno obavještenja o postignutom uspjehu.

Nastavničko vijeće, u roku od dva dana od dana prijema prigovora, obrazuje komisiju koja će utvrditi ocjenu, odnosno provjeriti znanje učenika.

Prigovorom se može tražiti izuzeće predmetnog nastavnika iz komisije.

U sastavu komisije iz stava 2 ovog člana mora biti najmanje jedan član koji ne izvodi nastavu u toj školi.

Odluka komisije o ocjeni je konačna.

Ponavljanje razreda

Član 69

Učenik, koji na kraju nastavne godine ima više od tri nedovoljne ocjene ili ne položi popravni ispit nije završio razred.

Učenik ima pravo da ponovi razred, i to:

- 1) jedanput u dvogodišnjoj stručnoj školi;
- 2) dva puta u trogodišnjoj, odnosno četvorogodišnjoj stručnoj školi;
- 3) jedanput u višoj stručnoj školi.

Učenik iz stava 2 ovog člana isti razred može ponovi samo jedanput.

Vladanje učenika

Član 70

Vladanje učenika se izražava ocjenama: primjerno, dobro i nezadovoljavajuće.

Ocjenu iz vladanja utvrđuje odjeljenjsko vijeće, na predlog odjeljenjskog starješine.

Vanredno napredovanje

Član 71

Učenik koji u toku obrazovanja pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh može završiti dva razreda u toku jedne školske godine, i to: jedan razred redovnim pohađanjem nastave, a drugi polaganjem razrednog ispita na kraju nastavne godine.

Odluku o napredovanju učenika iz stava 1 ovog člana, na predlog odjeljnaskog starješine, donosi nastavničko vijeće škole.

Škola, nastavnici i poslodavac su dužni da učeniku iz stava 1 ovog člana pruže pomoć u pripremanju razrednog ispita davanjem uputstava za individualno savladavanje gradiva, upućivanjem na udžbenike, priručnike i drugu literaturu, korišćenjem kabineta, laboratorija, radionica, povremenim prisustvovanjem nastavi u narednom razredu i na drugi način.

Opštim aktom škole bliže se utvrđuje način napredovanja učenika iz stava 1 ovog člana.

VII ISPITI

Vrste ispita

Član 72

U školi se polažu: popravni, dopunski, diferencijalni, razredni, praktični, stručni, završni, majstorski i diplomski ispit.

Ispiti iz stava 1 ovog člana se polažu u: januarskom, junskom i avgustovskom ispitnom roku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Popravni ispit

Član 73

Popravni ispit polaže učenik koji na kraju nastavne godine ima jednu, dvije ili tri nedovoljne ocjene.

Učenik koji na kraju nastavne godine ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene polaže popravni ispit pred komisijom škole.

Učenik koji na kraju nastavne godine ima tri nedovoljne ocjene polaže popravni ispit pred komisijom škole, u čijem je sastavu najmanje jedan član koji ne izvodi nastavu u toj školi.

Popravni ispit učenik polaže u školi koju je pohađao.

Učenik polaže popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku, a učenik završnog razreda u junskom ili avgustovskom ispitnom roku.

Učenik koji ne položi popravni ispit u rokovima iz stava 5 ovog člana nije završio razred.

Dopunski ispit

Član 74

Dopunski ispit se polaže iz nastavnog predmeta koji je učenik učio u manjem obimu nego što je to utvrđeno obrazovnim programom.

Diferencijalni ispit

Član 75

Diferencijalni ispit se polaže iz nastavnog predmeta koji učenik nije učio.

Uslovi

Član 76

Dopunski, odnosno diferencijalni ispit učenik polaže, kada:

- 1) prelazi iz jedne u drugu vrstu škole;
- 2) poslije sticanja jednog zanimanja želi da stekne drugo zanimanje;
- 3) želi da promijeni zanimanje u istoj školi;
- 4) se u postupku nostrifikacije utvrdi neekvivalentnost svjedočanstva.

Utvrđivanje ispita

Član 77

Dopunski, odnosno diferencijalni ispit utvrđuje komisija, koju određuje nastavničko vijeće škole.

Rješenjem o polaganju ispita iz stava 1 ovog člana utvrđuju se rokovi polaganja ispita.

Razredni ispit

Član 78

Razredni ispit polaže učenik koji je iz opravdanih razloga ostao neocijenjen na kraju nastavne godine iz jednog ili svih nastavnih predmeta, kao i iz onih predmeta iz kojih nije realizovana trećina ili više časova, odnosno programskih sadržaja predviđenih obrazovnim programom.

Razredni ispit polaže i učenik koji nije pohađao školu zbog bolničkog liječenja ili drugih opravdanih razloga u trajanju od 60 dana, o čemu odlučuje nastavničko vijeće škole.

Razredni ispit može da polaže i nadareni učenik i učenik vrhunski sportista.

Razredni ispit polaže i učenik za umjetnička zanimanja iz glavnih stručnih predmeta, u skladu sa obrazovnim programom.

Razredni ispiti iz st. 1, 2 i 3 ovog člana polažu se u junskom i avgustovskom ispitnom roku.

Nadležnost

Član 79

Način i postupak polaganja popravnih, dopunskih, diferencijalnih i razrednih ispita bliže se ureduju propisom Ministarstva.

Praktični ispit

Član 80

Nakon završene dvogodišnje stručne škole učenik polaže praktični ispit.

Završni ispit

Član 81

Nakon završene trogodišnje stručne škole učenik polaže završni ispit.

Stručni ispit

Član 82

Nakon završene četvorogodišnje stručne škole učenik polaže stručni ispit. Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo da polaže stručni ispit ima i učenik koji je završio trogodišnju stručnu školu, položio završni ispit i završio dodatno obrazovanje u trajanju od dvije godine bez polaganja diferencijalnog ispita, odnosno u trajanju od godinu dana uz obavezu polaganja diferencijalnog ispita.

Dodatno obrazovanje iz stava 2 ovog člana stiže se u četvorogodišnjoj stručnoj školi.

Diplomski ispit

Član 83

Nakon završene više stručne škole učenik polaže diplomski ispit.

Program ispita

Član 84

Obrazovnim programom za svaku struku se utvrđuje program praktičnog, završnog, stručnog i diplomskog ispita.

Način i postupak polaganja praktičnog, završnog, stručnog i diplomskog ispita, propisuje Ministarstvo.

Majstorski ispit

Član 85

Majstorski ispit ima pravo da polaže učenik koji je završio:

- 1) trogodišnju stručnu školu, položio završni ispit i ima tri godine radnog iskustva u struci (na poslovima određenog zanimanja);
- 2) četvorogodišnju stručnu školu, položio stručni ispit i ima dvije godine radnog iskustva u struci (na poslovima određenog zanimanja).

Priprema za polaganje

Član 86

Pripremu za polaganje majstorskog ispita mogu da organizuju: škola, udruženje i poslodavac.

Standardi

Član 87

Standarde praktičnog znanja i ekonomike vođenja privrednog društva za majstorski ispit donosi nadležni savjet, na predlog udruženja.

Standarde pedagoškog-andragoškog i stručno-teorijskog znanja donosi nadležni savjet.

Polaganje majstorskog ispita

Član 88

Majstorski ispit se polaže pred komisijom koju imenuje udruženje.

Propisivanje programa majstorskog ispita

Član 89

Program, način i postupak polaganja majstorskog ispita donosi Ministarstvo nadleženo za poslove rada u saradnji sa udruženjem.

VIII VANREDNI UČENICI

Područje rada

Član 90

Obrazovnim programom se utvrđuju struke i zanimanja u kojima vanredni učenik može sticati stručno obrazovanje, kao i način ostvarivanja praktičnog obrazovanja.

Polaganje ispita

Član 91

Stručno obrazovanje vanredni učenici stiču polaganjem ispita (razredni, dopunski, diferencijalni i odgovarajući ispit na kraju školovanja).

Polaganje ispita iz stava 1 ovog člana vrši se pred komisijom, koju imenuje nadležni organ (eksterna komisija).

Priznavanje ocjena

Član 92

Vanrednom učeniku se priznaju pozitivne ocjene koje je stekao tokom redovnog školovanja na kraju nastavne ili školske godine, kao i u toku predhodnog polaganja.

Propisi

Član 93

Način i postupak polaganja ispita iz člana 91 ovog zakona propisuje Ministarstvo.

Poništenje ispita

Član 94

Kada direktor škole ili nadležna inspekcija utvrdi da ispiti nijesu obavljani u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, nastavničko vijeće je dužno da, u roku koji odredi taj organ, donese odluku o poništenju ispita i svjedočanstava izdatih na osnovu takvih ispita.

Ako nastavničko vijeće u odredjenom roku ne donese odluku iz stava 1 ovog člana, direktor će donijeti rješenje o poništenju ispita i svjedočanstava izdatih na osnovu takvog ispita.

Objavlivanje

Član 95

Rješenje o poništenju ispita, odnosno svjedočanstva iz člana 94 ovog zakona objavljuje u "Službenom listu Republike Crne Gore" organ koji ga je donio.

IX SLOBODNE AKTIVNOSTI

Slobodne aktivnosti

Član 96

U školi se organizuju slobodne aktivnosti učenika.

Zadaci i program slobodnih aktivnosti iz stava 1 ovog člana utvrđuju se obrazovnim programom, godišnjim programom rada i opštim aktom škole.

Način ostvarivanja

Član 97

Slobodne aktivnosti učenika se ostvaruju putem: učenicke zadruge, sekcija, klubova, udruženja i drugih oblika.

Učenička zadruga

Član 98

Učeničku zadrugu može da organizuje škola.

Članovi učenicke zadruge, pored učenika, mogu biti i zaposleni u školi.

Način organizovanja

Član 99

Proizvodi nastali kao rezultat rada učenicke zadruge i praktičnog rada učenika mogu se stavljati u promet.

Način organizovanja i rad učenicke zadruge bliže se uređuje opštim aktom škole.

X NASTAVNICI I SARADNICI

Izvodjači

Član 100

Obrazovno-vaspitni rad obavljaju nastavnici, stručni saradnici, saradnici u nastavi, nastavnici praktičnog obrazovanja i instruktori praktičnog obrazovanja.

Izvodjači praktičnog obrazovanja

Član 101

Praktično obrazovanje u školi obavlja nastavnik praktičnog obrazovanja. Praktično obrazovanje u objektima van škole obavlja instruktor praktičnog obrazovanja.

Nastavnici

Član 102

Nastavnik u školi može biti lice koje je završilo odgovarajući fakultet ili umjetničku akademiju.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, nastavu iz pojedinih nastavnih predmeta mogu izvoditi lica sa odgovarajućom višom školom, ukoliko ne postoji fakultet, odnosno umjetnička akademija za obrazovanje nastavnika potrebnog profila.

Saradnici

Član 103

Stručni saradnik (pedagog, psiholog, sociolog, bibliotekar i dr.) može biti lice koje je završilo odgovarajući fakultet.

Saradnik u nastavi (laborant, demonstrator, knjižničar i dr.) može biti lice koje je završilo najmanje odgovarajuću srednju školu i ima potrebno iskustvo.

Nastavnik praktičnog obrazovanja

Član 104

Nastavnik praktičnog obrazovanja može biti lice koje ima završen odgovarajući fakultet, višu školu ili majstorski ispit i položen pedagoško-andragoški ispit (potrebno pedagoško-andragoško obrazovanje).

Instruktor praktičnog obrazovanja

Član 105

Instruktor praktičnog obrazovanja može biti lice koje ima najmanje majstorski ispit i položen pedagoško-andragoški ispit (potrebno pedagoško-andragoško obrazovanje).

Profil stručne spreme

Član 106

Profil stručne spreme nastavnika, stručnih saradnika, saradnika u nastavi, kao i profil stručne spreme i potrebno pedagoško-andragoško obrazovanje nastavnika, odnosno instruktora praktičnog obrazovanja utvrđuje se obrazovnim programom.

Norma časova nastavnika i saradnika

Član 107

Nastavnici su dužni da, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, izvode teorijsku nastavu (norma časova), i to:

- 1) iz srpskog, odnosno maternjeg jezika - 18 časova;
- 2) iz stranog jezika i matematike - 19 časova;
- 3) iz predmeta čija nastava iziskuje pripremanje i izvodjenje eksperimenata, izradu, pregled i ocjenjivanje zadataka, programa i projekata za sve učenike jednog odjeljenja - 19 časova;
- 4) iz predmeta za čiju nastavu je obavezno pripremiti, pregledati i ocjenjivati projekte, programe i druge zadatke, različite za svakog učenika ili za manje grupe učenika - 18 časova;
- 5) iz ostalih predmeta teorijske nastave - 20 časova.

Stručni saradnici su dužni da u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, ostvare 30 časova neposrednog rada sa učenicima, a raspored preostalog radnog vremena, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, utvrđuje se statutom škole.

Obaveze saradnika u nastavi, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, određuju se statutom škole.

Nastavnici praktičnog obrazovanja, odnosno instruktori praktičnog obrazovanja su dužni da, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, ostvare 24 časa praktičnog obrazovanja.

Nastavnici i nastavnici, odnosno instruktori praktičnog obrazovanja su dužni da, radi postizanja boljeg uspjeha u savladavanju obrazovnog programa, pored norme časova utvrđene ovim članom, ostvare još dva časa neposrednog rada sa učenicima u realizaciji ostalih oblika obrazovno-vaspitnog rada, a raspored preostalog radnog vremena u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje utvrđuje se statutom škole.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena obrazovnih programa

Član 108

Obrazovni programi za sticanje stručnog obrazovanja u skladu sa ovim zakonom, eksperimentalno se uvode za pojedine struke i zanimanja, kada se za to steknu uslovi propisani ovim zakonom.

Odluku o obrazovnim programima iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo, na predlog nadležnog savjeta.

Do donošenja standarda zanimanja, u skladu sa ovim zakonom, priprema obrazovnih programa obaviće se po dosadašnjim propisima.

Ispunjavanje uslova za upis

Član 109

Do primjene novih propisa o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, u dvogodišnju stručnu školu može se upisati lice koje je završilo najmanje šesti razred osnovne škole, a redovno je pohađalo osnovnu školu do 15. godine života, u skladu sa Zakonom o osnovnoj školi ("Službeni list RCG", br. 34/91, 56/92, 32/93 i 20/95).

Priznavanje stečenog obrazovanja

Član 110

Priznaje se stručno obrazovanje licu koje je steklo to obrazovanje po ranijim propisima.

Priznavanje stručne spreme

Član 111

Lice koje je steklo peti stepen stručne spreme ili VKV po ranijim propisima izjednačava se sa licem koje je položilo majstorski ispit u skladu sa ovim zakonom.

Pravo na zapoceto obrazovanje

Član 112

Učenik, koji je do dana stupanja na snagu ovog zakona započeo sticanje srednjeg obrazovanja prema nastavnom planu i programu donesenom na osnovu Zakona o srednjoj školi ("Službeni list SRCG", br. 28/91 i "Službeni list RCG", br. 56/92 i 27/94) ima pravo da nastavi i završi obrazovanje po tom nastavnom planu i programu, u roku odredjenom za njegovo izvodjenje, a najkasnije dvije godine po isteku toga roka.

Učenik iz stava 1 ovog člana ima pravo da završi školu pod uslovima i na način propisanim Zakonom o srednjoj školi ("Službeni list SRCG", br. 28/91 i "Službeni list RCG", br. 56/92 i 27/94), ako nije u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Mogućnost izbora

Član 113

Učenik koji je do dana stupanja na snagu ovog zakona započeo školovanje za sticanje trećeg, odnosno četvrtog stepena stručne spreme polaže završni, odnosno maturski ispit po dosadašnjim propisima.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, učenik koji je započeo školovanje za sticanje trećeg, odnosno četvrtog stepena stručne spreme, može polagati završni, odnosno stručni ispit u skladu sa ovim zakonom.

Obrazovanje do donošenja novih obrazovnih programa

Član 114

Učenik, koji se upiše u stručnu školu nakon stupanja na snagu ovog zakona, a prije uvođenja novih obrazovnih programa donesenih u skladu sa zakonom, obrazuje se i završava školu na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Standardi zanimanja

Član 115

Standardi zanimanja koji će se donijeti u skladu sa ovim zakonom odgovaraju dosadašnjoj nomenklaturi zanimanja.

Upis u obrazovne programe

Član 116

Za obrazovanje po pojedinim obrazovnim programima, u skladu sa ovim zakonom, može se upisati lice koje je završilo obrazovanje prema Zakonu o srednjoj školi, i to:

- 1) u program pripreme za polaganje majstorskog ispita, lice koje je završilo trogodišnju, odnosno četvorogodišnju stručnu ili tehničku školu i ima tri godine radnog iskustva;
- 2) u program višeg stručnog obrazovanja, lice koje je završilo tehničku školu ili četvorogodišnju stručnu školu i položilo peti stepen stručne spreme.

Period osiguranja

Član 117

Do donošenja propisa iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, učeniku koji se obrazuje kod poslodavca, u skladu sa ovim zakonom, računa se period nastave u period osiguranja, tako da se dvanaest mjeseci obrazovanja kod poslodavca računa kao šest mjeseci perioda osiguranja.

Osnovica za plaćanje doprinosa, u skladu sa ovim zakonom, je mjesečna naknada učenika uvećana za poreze i doprinose, u skladu sa posebnim zakonom.

Osnovica za plaćanje doprinosa ne može biti niža od iznosa prosječne zarade zaposlenih u Republici.

Zatečeni nastavnici

Član 118

Nastavnik koji je na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečen u školi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a završio je visoku školu, može nastaviti sa izvođenjem nastave.

Nastavnik praktične nastave koji je na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečen u školi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a nema školsku spremu propisanu ovim zakonom, može nastaviti sa izvođenjem nastave.

Rok za donošenje propisa

Član 119

Propisi predviđeni ovim zakonom donijete se najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Uskladjivanje akata

Član 120

Škole su dužne da usklade rad, organizaciju i opšta akta sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 121

Zakon o srednjoj školi ("Službeni list SRCG", br. 28/91 i "Službeni list RCG", br. 56/92 i 27/94), prestaje da važi na kraju školske godine u kojoj učenici završavaju obrazovanje po dosadašnjim nastavnim planovima i programima.

Stupanje na snagu zakona

Član 122

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", a primjenjivace se u školama koje rade po obrazovnim programima donesenim u skladu sa zakonom.

